

ÇOCUKLARDA ÖZGÜVEN VE SORUMLULUK BİLİNCİ GELİŞTİRME

Aslı DAĞCI ŞENCAN
07.05.2024

ÖZGÜVEN NEDİR?

Özgüven, tüm insanlar için temel ve çok önemli bir duygusal gerekliliktir. Kendimize biçtiğimiz "özdeğerimiz" oranında "özgüvenimiz" vardır. Yani özgüvenimiz, bir anlamda kendimizi ne kadar değerli bulduğumuzun, ne kadar değer verdiğimizizin bir göstergesidir. Kendimizi belli bir ölçüde değerli bulmadığımız durumlarda temel gereksinimimiz karşılanmadığı için sıkıntı yaşarız.

**Büyükleri tarafından sevgi gören,
gereksinim duyduğu ilgi ve yakınlığı
bulan, fikirlerine değer verilip ve
önemsenen, güven duyulan ve
sorumluluk verilen, iyi yaptığı şeyler
için övülen, gurur duyulan, yaptığı
hatalarda doğruya uygun biçimde
yönlendirilen ve sahip olduğu
özellikleriyle kabul edilen çocuğun
özgüveni gelişir.**

AŞIRI KONTROLLÜ DAVRANIŞIN GÖSTERGELERİ

- *Anne babaya bağımlı
- *Utangaç ve içene kapanık
- *Yeni aktivitelere girmekte isteksiz
- *Başka çocuklarla kaynaşmakta sıkıntı çeken
- *Yeni durumlarla karşılaştığında ürkek davranan, uyum sağlayamayan
- *Davranışlarının olumlu biçimde düzeltilmesinde bile hemen incinen
  - *Kendini aşağı görme alışkanlığı edinmiş
  - *Yanlış yapmaktan ve başarısızlıktan korkan
  - Sürekli diğerlerini memnun etme çabası olan

AŞIRI KONTROLSÜZ DAVRANIŞIN GÖSTERGELERİ

- *Saldırgan ve zorba
- *Öfkeli ve kızgın
- *Sık sık okuldan kaçan
- *İşbirliğine yanaşmayan
- *Yardım almak isteyen
- *Sürekli sevilip sevilmediğini soran
- *Hoş görülmeceğini bile bile derslerini ihmal eden
- *Kendi hataları için sürekli başkalarını suçlayan
- *Görevlerini yerine getirirken özensiz davranan
- *Sorumluluklarının bilincinde olmayan
- *Herkesten üstünüm gibi davranan
- *Yalan söyleyen
- *Kendisine ve başkasına ait eşyaları hor kullanan

ÖZGÜVENİ SAĞLIKLI BİR ÇOCUK
YETİŞTİRMEK İÇİN NELER
YAPABİLİRİZ?

*Evdeki herkesin birbirine güvendiđi bir ortam oluřturun.

*Onunla ilgili duygularınızda açık olun.

*Çocuđunuzun gerçek kapasitesinin farkında olun.

*Davranışlarınızla ona model olun.

*Çocuđunuzun yanlışlarını, onu suçlamadan ve onun tüm kişiliğini eleştirmeden tartışın.

*Ondan beklentileriniz onun yařına ve seviyesine uygun olsun.

*Özgüvenli olmak kibirli ve kendini beđenmiř olmak deđildir, buna özen gösterin.

*Çocuđunuza sorumluluklar verin.

*Onun herseyini değer verdiđinizi ve takdir ettiđinizi belirtin.

SORUMLULUK EĞİTİMİ

Sorumluluk eğitimi; her şeyden önce kendi sorumluluklarının bilincinde olan, çevresi, toplumu ve devleti ile uyum içinde ve onlara karşı da sorumluluklarını yerine getirme istek ve çabasında olan bireyler yetiştirme sürecidir.

Çocuđu tümüyle sorumluluğa boğan ana-baba olduğu gibi, tüm sorumluluğu kendi üzerine alan ve çocuklarını her türlü sorumluluktan kurtaran ana-baba da olabilir. İlki, katı ve kuralcı insanlar yetiştirirken, ikincisi yaşamını biçimlendirmekten aciz, sürekli başkalarının yönetiminde olmaya yönelik bireyler yetiştirir. Çocuklara kendi yaşamlarından kendilerinin sorumlu olmasını öğretilmek, anne ve babanın yapabileceği en sağlıklı ve önemli görevlerden biridir Yani sorumluluk duygusu, kazanılabilen bir beceridir denilebilir.

Douglass'a (2001) göre, sorumluluğun ilkeleri şunlardır:

1. Yaptığım her şey için sorumluyum. Eğer iyi yaparsam ödülü alırım, eğer kötü yaparsam kendimin yaptığını kabul etmeli ve suçu başkasının üzerine atmamalıyım.

2. İyi bir iş ve hayat tarzı için eğitimimden ben sorumluyum. Dolayısıyla benim yapmam gerekenleri kapasitem yeterli olduğu ölçüde kendim ve çevrem için başkaları değil, ben yaparım.

3. Ailemi ve çevremdeki diğer kişileri anlayış ve saygı çerçevesinde eğitmekten sorumluyum. Farklı olsak, farklı görünsek ve farklı düşünsek bile bu önemli olmamalı. Önemli olan her birimizin değerli bir insan olmasıdır.

4. Ben toplumuma, milletime, dünyama destek olmakla yükümlüyüm. Herkes için daha demokratik daha yaşama elverişli bir hayat için çalışmak herkesin görevidir.

5. Yeryüzü için sorumluyum; öyle ki, ona sevgiyle yaklaşıp her zaman onu korurum.

ÇOCUKLARDA EBEVEYN YAKLAŞIMLI SORUMLULUK KAZANDIRMA SÜRECİ

*Bilgilendirme

*Takip

*Geri Bildirim

*Hatırlatma

6-7 YAŞ

- *Çantasını kendi başına hazırlama
- *Ödevlerini yapma
- *Okul araç gereçlerini koruma ve sahip çıkma
- *Basit alışverişlerini yapma
- *Alarm ile kendi başına kalkma
- *Tablet,televizyon süresi gibi ekran kurallarına uyma
- *Gelişimine göre olan diğer ev işleri
- *Banyo yaptırılırken özel bölgelerini temizleyebilme

7-8 YAŞ

- ***Alarm ile kendi başına uyanma**
- ***Hatırlatmadan öz bakımını yerine getirme**
- ***Tek başına banyo yapabilme**
- ***Dolabını toplayıp düzenli tutabilme**
- ***Ödevlerini not alma takip etme**
- ***Kardeşlerine yardımcı olma**
- ***Bulaşık makinesini yerleştirme**
- ***Ayakkabı bağlama**
- ***Gelişimine göre diğer ev işleri**

9-10 YAŞ

*Alışveriş yapabilme

*Basit yaralanmalarla başa çıkma

*Yatak örtüsü ve çarşafı kendi başına
değiştirme

*Hatırlatmaya ihtiyaç duymadan görevlerini
kendi yerine getirebilme

*Para biriktirerek almak istediklerini uzun
vadede planlama

*Gelişimine göre diğer ev işleri

TEŞEKKÜR EDERİM...

İLGİNİZ ÇOCUKLAR İÇİN ÇOK ÖNEMLİ

www.aslisencan.com

asli_dagci@hotmail.com

[izm.psk.aslidagcisencan](https://www.instagram.com/izm.psk.aslidagcisencan)